

GENOMBROTET

PÅ ÖSTVALLEN

NÄR det föregående världskriget år 1914 bröt ut, levde vi här i Sverige under trycket av den ryska faran, vilken hängde som ett åskmoln in på knutarna och vilken intensivt debatterades både i riksdag och i pressen. Mångas sympati för det dåtida Tyskland härflöt i väsentlig grad från det faktum, att Tyskland stod i frontställning mot Ryssland och bildade spärr mot panslavismens flöde mot väster. De som hunnit upp i medelåldern och därutöver erinra sig säkerligen de befriande känslor, som väcktes till liv vid underrättelserna om Tannenberg och den ryska ångvältens debacle. När man som fallet är med Sverige i fyrahundra år brottats med rysk utrikespolitik, har man hunnit göra många erfarenheter om de ständigt latent risker, som här ligga förborgade. Icke heller glömma vi svenskar, att vi en gång slogos vid Narva och Poltava och att vi icke prisgåvo vår historiska uppgift, förrän vi efter ett tjuogoettårigt krig stodo maktlösa.

Hur är läget i dag? Den ryska offensiven mot väster är åter i gång och nu är den dubbelt farligare därför att den representerar icke blott panslavism utan även bolsjevism. I detta ödesdigra läge finnes ingen väktare för dörren. Västmakterna sökte under sommarens förhandlingar trubba av de ryska anspråken och hejda den ryska expansionen, som visade sig ha stark aggressiv karaktär. Det blev uppenbart för världen vad som länge varit uppenbart för Sverige, nämligen att Ryssland har en jättes aptit och att föga gott är att vänta från panslavismen och dess ideologiska stöttrupper. Trots att det låg frestande nära till hands för västmakterna att acceptera de ryska villkoren, ansågo de sig ej kunna låna sig till den av ryssarna föreslagna bytesaffären utan drogo sig tillbaka. I och för sig skulle detta icke ha betytt så mycket för bevarandet av status quo i Östeuropa, ty Tyskland återstod och det var mänskligt att döma predestinerat att hålla Ryssland stången. Den nazistiska statsledningen hade ju år efter år predikat kamp mot den världsförhärjande bolsjevismen och den röde tsaren och inga ord hade varit starka nog för att utmåla farorna

från det hållet. Denna frontställning mot bolsjevismen hade lockat över till nazismen även de kretsar i Tyskland, som stodo tveksamma inför vissa av rörelsens idéer men som funno Hitlers öst-europeiska politik vara historisk betingad och bäst stämna överens med Tysklands sanna intressen. Den tyska korstågstanken möttes med sympati också i åtskilliga andra länder, icke minst i Spanien, Italien och Japan. Även i Sverige sågo många i det nazistiska Tyskland ett värn mot de ryskbolsjevistiska expansionssträvandena och höllo Hitler räkning för att han så energiskt förfäktade Tysklands skyldigheter därvidlag.

Den tysk-ryska pakten den 23 augusti raserade med ett slag den tyska utrikespolitikens hittillsvarande program och öppnade en bred bräsch för de ryska framstötarna. Tyskland hade prisgivit de värden, som det blivit satt att värda, och detta utan ett svärds slag. Denna gång behövdes det icke ett tjuguetårigt krig, innan ryssarna nådde sina syften, det behövdes endast några kortvariga förhandlingar, som från tysk sida tyvärr icke tyckas ha präglats av lugn eftertänksamhet och icke tagit hänsyn till utvecklingen på längre sikt. Tyskland synes ha sålt sin förstfödsrorätt för en grynvälling och slumpar nu som bäst bort sina politiska tillgodohavanden vid Östersjön. De ryska flott- och flygbaserna befinna sig endast på kort avstånd till Königsberg, det tyska borgerskapet i Balticum skall icke längre bevaka de tyska ekonomiska intressena längs den urgamla handelsleden vid Finska viken och i de nordiska länderna har förtroendet för Tyskland i grund underminerats. Det ligger ur svensk synpunkt någonting djupt tragiskt i händelseförloppet och situationen ter sig så mycket allvarligare, som ingen vet vad morgondagen skall föra med sig. Skola ryssarna göra halt och nöja sig med det redan vunna eller ämna de armåga sig fram ytterligare mot väster? I senare fallet, kunna de hejdas och i så fall av vem eller vilka? Ämnar Hitler även i fortsättningen gå i förbund med Stalin och i västra Östersjön söka kompensation för vad han förlorat i det dess östra vatten? På dessa och liknande frågor kan ingen lämna besked men problemställningarna stå kvar med hela sin tyngande makt och i nuets ovissa läge ha vi i Sverige endast att snarast möjligt göra oss beredda på det värsta och att med lugnt mod bevaka såväl våra närmare som fjärrare livsintressen. Som den ledande makten i Norden ankommer det på oss att bilda ett fast ryggstöd för dem, som äro bärare av den nordiska rättsordningen.